

บทที่ 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการควบคุมและป้องกันโรคความดันโลหิตสูงของ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ตามหลักการมีส่วนร่วมทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมคิด ด้านการมีส่วนร่วมวางแผน ด้านการมีส่วนร่วมปฏิบัติกิจกรรม ด้านการรับผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี จาก 13 ตำบล จำนวน 700 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรยามาเน่ ระดับความเชื่อมั่น 95 % (จิริลักษ์ณ์ เอกคิลก,2551:44) จำนวนประชากรทั้งหมด 700 คน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 255 คน โดยแบ่งสัดส่วนคือ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1. กำหนดหาขนาดกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตำบล โดยใช้วิธีเทียบสัดส่วน

ขั้นตอนที่ 2. ใช้การสุ่มแบบง่าย โดยการหยิบฉลากไม่ใส่กลับของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในแต่ละตำบล จนครบตามขนาดของกลุ่มตัวอย่างแต่ละตำบล ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่าง ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน
อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี จำแนกเป็นรายตำบล

อำเภอ	ตำบล	จำนวนประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
อำเภอเมืองปัตตานี	อานาะรู	34	12
	คลองมานิง	36	13
	กะมิยอ	38	14
	รูสะมิแล	65	24
	สะบารัง	113	41
	ปยุต	59	21
	ปะกาสะรัง	51	19
	ตันหยงลุโละ	27	10
	บาราโหม	25	9
	บานา	112	41
	ตะลุโบะ	54	20
	จะบังติกอ	33	12
	บาราเฮาะ	53	19
	รวม	700	255

ที่มา: สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี พ.ศ.2553

เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม ที่สร้างขึ้นจากการทบทวนเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ต้องการศึกษา จากนั้นได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นครบถ้วนแล้ว นำไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาและให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่านซึ่งมีลำดับขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้ คือ

ขั้นตอนที่ 1. การสร้างแบบสอบถาม มีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1.1 ศึกษาและรวบรวมข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการควบคุมและป้องกันโรคความดันโลหิตสูงจาก ตำรา เอกสาร วารสารต่างๆและบทความรวมทั้งงานวิจัยต่างๆ

1.2 จัดทำร่างแบบสอบถามตามขอบเขตที่กำหนด โดยพิจารณาถึงรายละเอียดให้ครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์และลักษณะการวิจัย

1.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ พิจารณา ความครอบคลุม ความถูกต้อง ความเหมาะสม ความสมบูรณ์ และให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง แก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขั้นตอนที่ 2. ตรวจสอบแบบสอบถาม ดังนี้

2.1 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาข้อความคำถามที่สร้างขึ้นว่ามีความสอดคล้องกับ โครงสร้าง และหัวข้อ รวมทั้งเนื้อหาที่ต้องการวัดหรือไม่ โดยคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่างข้อความ ตามวิธีการของ โรวินสกี และแฮมเบิลตัน (อ้างถึงในจรัสลักษณ์ เอกฉัตร ,2551:52) โดยกำหนดให้คะแนนพิจารณาการตัดสินใจ ดังนี้

คะแนน+ 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อความนั้นสอดคล้องกับเนื้อหาของการวิจัย

คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจข้อความ สอดคล้องหรือไม่สอดคล้องกับเนื้อหาของการวิจัย

คะแนน - 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อความนั้น ไม่สอดคล้องกับเนื้อหาของการวิจัย

เมื่อได้รับผลการพิจารณาแล้ว นำมาวิเคราะห์โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องมีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้น ไปถือว่ามีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ได้ข้อความที่ผ่านเกณฑ์แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขข้อความตาม ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

2.2 ปรับปรุงแบบสอบถามโดยผ่านอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อให้ แบบสอบถามมีคุณภาพและถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขั้นตอนที่ 3. การทดลองใช้แบบสอบถาม ดังนี้

3.1 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขข้อความแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่เลือกไว้ คือ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ตำบลท่าข้าม อำเภอปะนาเระ จังหวัดปัตตานี จำนวน 30 คน

3.2 นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้แล้ว มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของ แบบสอบถามทั้งฉบับ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่น แบบสอบถามดังนี้

การมีส่วนร่วมในการควบคุมและป้องกัน โรคความดันโลหิตสูงของอาสาสมัคร สาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่น 0.78

ขั้นตอนที่ 4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่นที่มีความสมบูรณ์ไปเก็บ รวบรวมข้อมูลจริงกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อดำเนินการวิจัยต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบรายการสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ อาชีพหลัก จำนวนหลังคาเรือนที่รับผิดชอบ ระยะเวลาในการเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

ตอนที่ 2 แบบรายการสอบถามเพื่อวัดระดับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครสาธารณสุขในการควบคุมและป้องกันโรคความดันโลหิตสูงทั้ง 5 ด้าน เป็นแบบสอบถามในลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ มีส่วนร่วมมากที่สุด มีส่วนร่วมมาก มีส่วนร่วมปานกลาง มีส่วนร่วมน้อย มีส่วนร่วมน้อยที่สุด จำนวน 25 ข้อ โดยกำหนดเกณฑ์คะแนน 5 ระดับ ดังนี้

ส่วนร่วมมากที่สุด	ให้คะแนน	5 คะแนน
ส่วนร่วมมาก	ให้คะแนน	4 คะแนน
ส่วนร่วมปานกลาง	ให้คะแนน	3 คะแนน
ส่วนร่วมน้อย	ให้คะแนน	2 คะแนน
ส่วนร่วมน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1 คะแนน

เกณฑ์ที่ใช้ในการแปลผลใช้เกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria) กำหนดค่าเฉลี่ยเป็น 5 ช่วง แต่ละช่วงมีความหมายดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย	ระดับของปัญหา
4.51 – 5.00	มากที่สุด
3.51 – 4.50	มาก
2.51 – 3.50	ปานกลาง
1.51 – 2.50	น้อย
1.00 – 1.50	น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบรายการสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นปัญหาและอุปสรรคในการเข้ามามีส่วนร่วมในการควบคุมและป้องกันโรคความดันโลหิตสูง เป็นแบบสอบถามชนิดปลายเปิด (Open – ended Questions)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจะเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขออนุญาตแนะนำตัวผู้วิจัยจากภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี แนะนำตัวผู้วิจัย และขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล ส่งถึงหัวหน้าโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพชุมชนทุกตำบล เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง
2. จัดประชุมผู้ช่วยเก็บข้อมูล เพื่อชี้แจงและทำความเข้าใจแบบสอบถาม ให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกันกับวัตถุประสงค์
3. นำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมกับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 255 คน โดยการแจกแบบสอบถาม เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามและส่งคืน เพื่อนำมาวิเคราะห์ต่อไป
4. ตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วนของแบบสอบถาม
5. นำข้อมูลที่ได้อัปโหลดขึ้นเว็บไซต์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยหาค่าทางสถิติได้แก่

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยสถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ จำนวนและร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมในการควบคุมและป้องกันโรคความดันโลหิตสูงของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมคิด ด้านการมีส่วนร่วมวางแผน ด้านการมีส่วนร่วมปฏิบัติกิจกรรม ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล ด้วยสถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. เปรียบเทียบความแตกต่างของข้อมูลด้านตัวแปรด้าน อาชีพหลัก จำนวนหลังคาเรือนที่รับผิดชอบ และระยะเวลาในการเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน โดยใช้สถิติความแปรปรวนทางเดียว (One way – ANOVA)